

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 764/2023
16.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Александра Стаменић Павловић, адвокат из ..., против туженог Центра за културу Ваљево, коју заступа Заједничко правобранилаштво Града Ваљева и Општине Лајковац, Љиг и Осечина, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2745/22 од 09.12.2022. године, у седници одржаној 16.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2745/22 од 09.12.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљевоу П1 582/21 од 24.05.2022. године, исправљеном решењем тог суда П1 582/21 од 07.07.2022. године, ставом првим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име накнаде штете због неисплаћене накнаде за исхрану у току рада за период од 01.08.2018. године до 31.07.2021. године исплати укупно 243.558,12 динара према појединачно опредељеним износима са законском затезном каматом од доспелости до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име накнаде регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.08.2018. године до 31.07.2021. године исплати укупно 129.064,32 динара према појединачно опредељеним износима са законском затезном каматом од доспелости до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи плати трошкове парничног поступка од 103.508,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2745/22 од 09.12.2022. године, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом и другом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужиљи на име накнаде штете због неисплаћене накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.08.2018. године до 31.07.2021. године исплати појединачно опредељене износе са законском затезном каматом од доспелости до исплате, по сваком од наведених основа. Ставом другим изреке, преиначено је решење о парничним трошковима садржано у ставу трећем изреке првостепене

пресуде тако што је одбијен захтев тужиље за накнаду парничних трошкова од 103.508,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате и тужиља обавезана да туженом на име трошкова првостепеног поступка исплати 48.000,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезана је тужиља да туженом на име трошкова другостепеног поступка исплати 18.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију. Трошкове ревизијског поступка није тражио.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. у вези члана 403. став 2 тачка 2. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23) и оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је у периоду од августа 2018. године до јула 2021. године радила код туженог на радном месту ... са коефицијентом 7,00. Тужени јој је обрачунавао плату множењем коефицијента радног места и прописане основице, након чега је целокупно обрачунату плату са увећањима и накнадама упоређивао са минималном зарадом и допуњавао до износа минималне зараде колико је и исплаћивао. Висину тужбеног захтева првостепени суд је утврдио из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке у коме је извршен обрачун трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора применом параметара прописан члана 32. Општег колективног уговора („Службени гласник Републике Србије“ број 50/08 ... 8/09).

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио захтев тужиље и обавезао туженог да тужиљи исплати накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за спорни период уз закључак да у износу минималне зараде по дефиницији из члана 111. Закона о раду не може да буде садржана предметна накнада трошкова независно од чињенице што одредбом члана 4. став 1. Закона о платама у државним органима и јавним службама прописано да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему а ставом 2. истог члана да коефицијент садржи додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. По становишту првостепеног суда, у ситуацији када је тужени исплаћивао тужиљи минималну зарату следи да тужиљи нису исплаћени трошкови за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора, због чега је тужени дужан да јој те трошкове исплати у износіма утврђеним вештачењем.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио као неоснован тужбени захтев, уз закључак да је накнада трошкова на име исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за тужиљу садржана у коефицијенту као једном од елемената плате, јер је у односу на запослене који плату остварују према Закону о платама у државним органима и јавним службама (који прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регрес за

коришћење годишњег одмора) искључена примена општих норми Закона о раду, те да услед наведеног тужилца нема право на исплату по траженим основима.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право, са којих разлога су неосновани наводи ревизије о погрешној примени материјалног права.

Чланом 1. став 1. тачка 3. Закона о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 86/19) прописан је начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе. Чланом 3. став 1. истог закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. Чланом 4. став 1. истог закона, прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а ставом 2. да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 95/18), чланом 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, и то, између осталог за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), а према ставу 2. тог члана закона, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе Закона о раду примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није друкчије одређено, на основу члана 2. став 2. тог закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

Тужилца је запослена код туженог, са којих разлога се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. С обзиром на то да посебан закон (Закон о платама у државним органима и јавним службама) прописије да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, то следи да та одредба посебног закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Пошто су примања по основу накнада за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за тужилца садржана у коефицијенту, као једном од елемената плате, правилно закључује другостепени суд да не постоји правни основ за остваривање предметног права тужилце и да је с тога захтев тужилце неоснован независно од тога што је тужилци у спорном периоду исплаћивана минимална зарада.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом члана 414. ЗПП одлучио као у изречи.

Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић